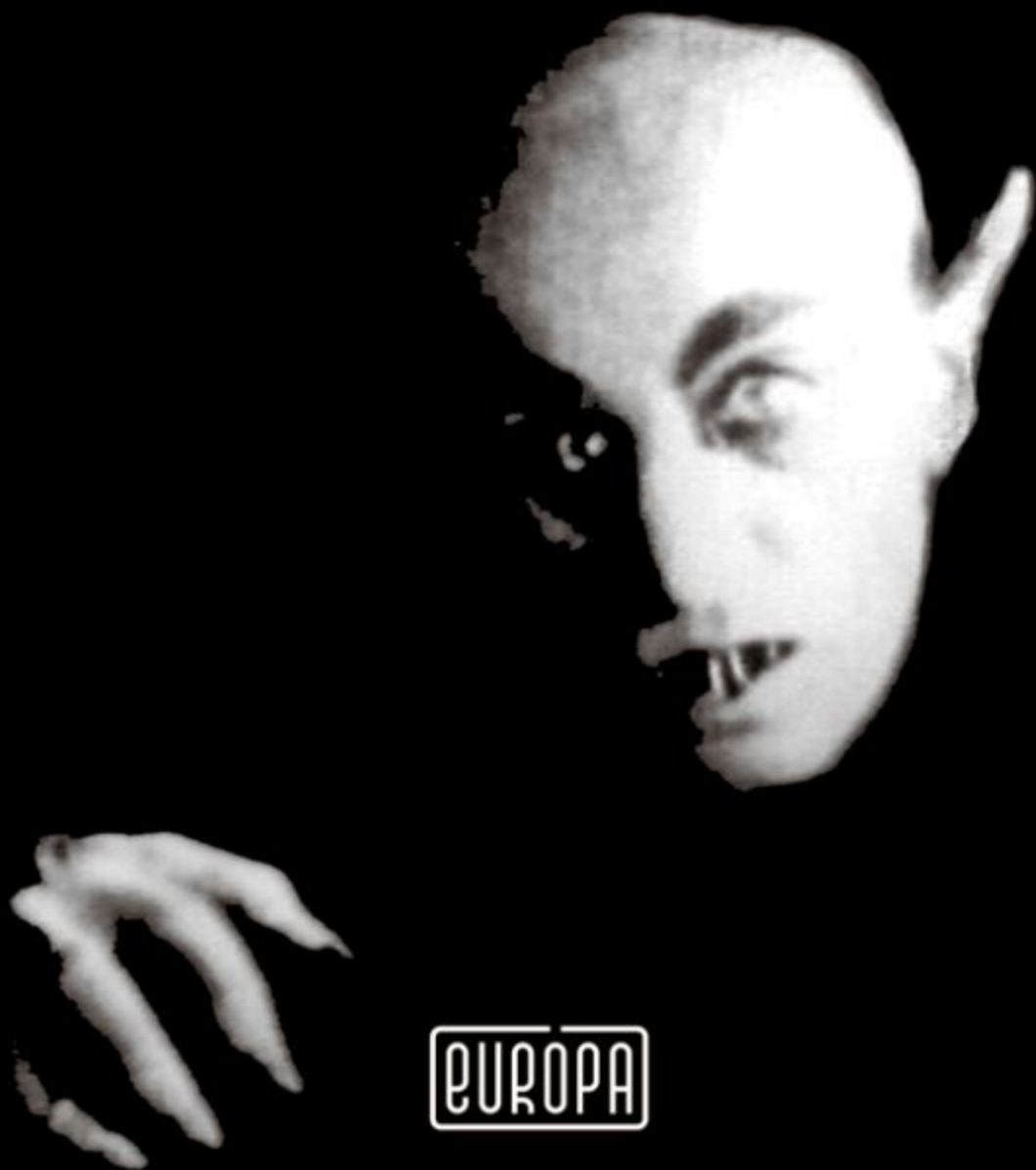

Bram Stoker

DRACULA

PRVÉ KOMPLETNÉ A NEKRÁTENÉ VYDANIE

EUROPA

DRACULA

EUROPA

Bram Stoker
DRACULA

editura
Penfield
Zväzok 22

Ďakujeme Vám, že ste si kúpili túto knižku,
lebo dobré príbehy žijú vtedy, keď ich čítame.

Kniha, ktorú držíte v rukách,
vznikla vďaka nášmu spojeniu s **582**_{STO}

Bram Stoker: Dracula, Draculov hosť
Preklad © Katarína Slugeňová-Cockrell a Martin Plch 2003, 2018
Doslov © Peter Uličný 2003, 2018
Redakčná úprava, poznámky
a edičná poznámka © Martin Plch 2003, 2018
Návrh prebalu © Martin Šútovec 2003
Ako dvadsiaty druhý zväzok edície Renfield
vydalo © Vydavateľstvo Európa, s.r.o. 2018

www.vydavatelstvo-europa.sk

ISBN: 80-89111-02-5

Wram Stokes

Môjmu drahému priateľovi Hommymu Begovi*

---

* HOMMY BEG („Malý Tommy“) – výraz používaný na ostrove Man bol prezývkou Stokerovho priateľa, spisovateľa Halla Cainea (1853 – 1931)

Dracula

AUTOROVA POZNÁMKA

Spôsob, akým boli tieto strany zoradené, pochopíte, až keď si ich prečítate. Všetky zbytočné podrobnosti boli vynechané, aby bol tento príbeh – takmer nezlučiteľný s poznatkami vedy neskorších čias – predložený čitateľovi tak, ako sa skutočne odohral. Nenachádzajú sa tu nijaké správy o veciach minulých, kde by sa pamäť mohla mýliť, pretože všetky vybrané záznamy boli zapisované bezprostredne a odzrkadľujú názory a rozsah vedomostí svojich tvorcov.

I. kapitola

ZÁPISNÍK JONATHANA HARKERA (Písaný tesnopisom)

3. MÁJA, BISTRITZ.¹ – Odchod z Mníchova o 20:35 dňa 1. mája, príchod do Viedne zavčas rána na druhý deň. Mali sme doraziť o 6:46, ale vlak hodinu meškal. Podľa toho, čo som videl z vlaku a krátkej prechádzky ulicami, pôsobí Buda-Pešť dojmom krásneho mesta. Báľ som sa vzdialiť od stanice, pretože sme došli so značným meškaním a vlak bude určite odchádzať presne. Pripadalo mi to, akoby sme opúšťali Západ a pomaly vstupovali na Východ; najzápadnejší z krásnych mostov cez Dunaj², ktorý tu dosahuje úctyhodnú šírku aj hĺbku, nás voviedol na územie tradičnej tureckej nadvlády.

Vyšli sme takmer presne a krátko po zotmení sme dorazili do Klausenburgu³. Tu som prenocoval v hoteli Royale. Na obed, či skôr večeru, mi naservírovali kurča pripravené zaujímavým spôsobom na červenej paprike. Bolo veľmi chutné, len som po ňom nesmierne vysmädol. (Pozn., vypýtať recept pre Minu.) Spýtal som sa čašníka, a ten mi povedal, že to jedlo sa volá „paprikahendl“, a keďže je to národné jedlo, mal by som sa s ním stretnúť kdekoľvek v Karpatoch. Zistil som, že sa mi tu moja čiastočná znalosť nemčiny bude veľmi hodiť, naozaj neviem, čo by som si bez nej počal.

Kým som bol v Londýne, mal som trochu času navštíviť Britské múzeum⁴ a prezrieť si v knižnici všetky knihy a mapy o Transylvánii; uvedomil som si, že predbežné vedomosti o krajine nemôžu byť pri kontakte s tamojším šľachticom na škodu. Zistil som, že oblasť, ktorú mi spomínal, sa rozprestiera v jej najvýchodnejšej časti, na hraniciach troch štátov – Transylvánie, Moldavska a Bukoviny⁵, uprostred Karpatského pohoria, jednej z najdivokejších

a najneprebádanejších častí Európy. Nepodarilo sa mi objaviť žiadny atlas, alebo knihu, ktorá by uvádzala presnú polohu Draculovho hradu, pretože existujúce mapy tejto krajiny sa vôbec nedajú porovnať s našimi oficiálnymi topografickými generálkami, ale zistil som, že Bistritz, mesto s najbližšou poštou, ktoré spomínal gróf Dracula, je dosť známe. Zapišem si niekoľko poznámok, ktoré mi pomôžu osviežiť pamäť, keď budem o svojich cestách rozprávať Mine.

Obyvateľstvo Transylvánie tvoria štyri odlišné národnosti: Sasi na juhu a medzi nimi Valasi, ktorí sú potomkami Dákov; Maďari na západe a na východe a severe Szekelyovia. Ja mám zavítať medzi tých posledných, ktorí o sebe tvrdia, že sú potomkami Attilu⁶ a Hunov. Môže to byť pravda, pretože, keď v 11. storočí dobyli Maďari toto územie, bolo už osídlené Hunmi. Dočítal som sa, že v tejto karpatskej podkove sa zhromažďujú všetky svetú známe povery, akoby bola stredobodom akéhosi fantastického víru; ak je tomu naozaj tak, môj pobyt bude zrejme veľmi zaujímavý. (Pozn., musím sa na to popytovať grófa.)

Nevyspal som sa veľmi dobre a napriek tomu, že posteľ bola dosť pohodlná, celú noc ma prenasledovali čudesné sny. Možno to bolo tým, že mi celú noc pod oknom zavýjal pes, alebo to spôsobila tá štiplavá paprika, pretože som bol nútený vypiť všetku vodu z karafy a aj tak som bol stále smädný. Nadránom som tvrdo zaspal a zobudilo ma až vytrvalé klopanie na dvere. Na raňajky som dostal ďalší paprikáš, nejakú kašu z kukuričnej múky, ktorú nazývajú „mamaliga“, a baklažán s mäsovou plnkou; vynikajúce jedlo, ktoré sa volá „impletata“. (Pozn., musím si aj na to vypýtať recept.) S raňajkami som sa musel poponáhľať, pretože vlak odchádzal krátko pred ôsmou, respektíve mal odchádzať; keď som totiž o 7:30 celý udýchaný pribehol na stanicu, sedel som vo vagóne ešte vyše hodiny, kým sme sa pohli. Tak sa mi vidí, že čím ďalej na východ cestujem, tým sú vlaky nepresnejšie. Aké to potom musí byť v Číne?

Celý boží deň sme sa vliekli prekvapivo krásnou krajinou. Občas sme zazreli malé mestá, alebo hrady na vrcholoch strmých kopcov, celkom ako v starých misáloch⁷; inokedy sme obchádzali rieky a potoky, ktorých široké kamenné brehy svedčili o častých povodniach. Vyžaduje si to veľké množstvo vody a mohutný prúd, aby dokázal tak dokonale vymyť vonkajší breh riečneho koryta. Na každej stanici sa popletali skupiny ľudí, niekedy i početné davy, v najrozličnejších druhoch oblečenia. Niektorí z nich vyzerali rovnako ako naši sedliaci, alebo tí, ktorých som videl cestou cez Francúzsko a Nemecko, s krátkymi kazajkami, okrúhlymi klobúkmi a po domácky vyrobenými nohavicami, no iní pôsobili veľmi malebne. Ženy vyzerali pekné, pokiaľ ich človek nevidel zblízka; boli totiž veľmi silné v bokoch. Oblečené mali rôzne druhy širokých bielych rukávov a väčšina bola opásaná veľkými koženými opaskami s množstvom stužiek alebo čohosi, čo okolo nich poletovalo ako šatky na baletnom úbore, no a, samozrejme, pod vrchnou sukňou mali spodničky. Najčudesnejšie vyzerali Slováci.

Vo svojich veľkých pastierskych klobúkoch, širokých špinavobielych nohaviaciach, bielych ľanových košeliach a obrovských, ťažkých, takmer stopu širokých kožených opaskoch, povybíjaných mosadznými klincami, pôsobili barbarskejšie ako ostatní. Boli obutí do vysokých čižiem, do ktorých mali zakasané nohavice, a tváre im zdobili dlhé čierne vlasy a ťažké čierne fúzy. Vyzerajú veľmi malebne, ale nepôsobia príťažlivo. Kdesi na divadelnom javisku by ich určite uviedli ako akúsi orientálnu tlupu banditov. Povedali mi však, že sú neškodní a nepriebojní.

Do Bistritze, zaujímavého starého mesta, sme došli po zotmení. Leží priamo na hranici – pretože priesmyk Borgo odtiaľto vedie do Bukoviny – a má preto veľmi búrlivú minulosť, ktorej stopy sú dodnes zreteľné. Pred päťdesiatimi rokmi tu zúrilo množstvo veľkých požiarov, ktoré

spôsobili obrovské škody. Na začiatku 17. storočia bola Bistritz tri týždne obliehaná a zahynulo tu trinásť tisíc ľudí; k vojnovým stratám však rovnakou mierou prispeli aj hladomor a choroby.

Gróf Dracula mi odporučil hostinec Zlatá koruna⁸, ktorý bol, na moje veľké potešenie, naskrze staromódny a ja som, prirodzene, chcel vidieť všetko, čo sa týkalo tunajších zvyklostí. Zrejme ma už očakávali; keď som sa priblížil k vchodu, vyšla mi v ústrety staršia žena v tradičnom sedliackom odevu – bielej spodničke s dlhou dvojitou zásterou z farebnej látky, ktorá ju vpredu i vzadu tesne obopínala. Keď som k nej pristúpil, hlboko sa uklonila a povedala: „Herr je Angličan?“ „Áno,“ odvetil som, „Jonathan Harker.“ Usmiala sa a čosi povedala staršiemu mužovi v košeli s bielymi rukávmi, ktorý ju nasledoval k dverám. Vošiel do hostinca a vzápätí sa vrátil s listom:

MILÝ PRIATEL. – Vitajte v Karpatoch. Už Vás netrpezlivo očakávam. Dnes v noci sa dobre vyspíte. Zajtra o tretej odchádza do Bukoviny drožka, je v nej pre Vás rezervované miesto. V priesmyku Borgo na Vás bude čakať môj kočiar a ten Vás ku mne dopraví. Dúfam, že ste mali šťastnú cestu z Londýna a Váš pobyt v mojej prekrásnej vlasti bude príjemný.

Váš priateľ

DRACULA

4. MÁJA. – Dozvedel som sa, že krčmár dostal od grófa list, v ktorom ho žiadal, aby mi v dostavníku zabezpečil to najlepšie miesto, no keď som sa pýtal na podrobnosti, zatváril sa zdržanlivo a predstieral, že nerozumie mojej nemčine. Tým to však nemohlo byť, lebo až doteraz jej rozumel dokonale a odpovedal na všetky moje otázky. On a jeho manželka, staršia pani, ktorá ma privítala, na seba vystrašene pozreli. Zamrmlal, že s listom boli doručené aj peniaze, a nič viac nevie. Keď som sa ho spýtal, či pozná grófa Dracula a či by mi mohol niečo povedať o jeho hrade,

obaja sa prežehnali a vyhlásili, že nevedia vôbec nič; jednoducho odmietli ďalej hovoriť. Bolo to tak krátko pred odchodom, že som sa už nemal čas opýtať nikoho iného. Všetko to bolo veľmi záhadné a rozhodne ma to neupokojovalo.

Krátko pred odchodom prišla tá staršia pani ku mne do izby a veľmi vzrušene povedala:

„Musíte ísť? Och, mladý herr, naozaj musíte ísť?“ Bola taká rozčúlená, že takmer zabudla aj tú trochu nemčiny, ktorú sa naučila, a plietla si ju s nejakým, mne neznámym, jazykom. Porozumel som jej len vďaka tomu, že som jej položil niekoľko doplňujúcich otázok. Keď som povedal, že už naozaj musím ísť, pretože mám pred sebou dôležitú prácu, opäť sa opýtala:

„Viete, aký je dnes deň?“ Odpovedal som, že je štvrtého mája. Pokrútila hlavou.

„Ach, áno! Samozrejme! To viem; ale viete, čo je to za deň?“ Odvetil som, že jej nerozumiem, a pokračovala:

„Je predvečer sviatku svätého Juraja. Či neviete, že keď dnes odbije polnoc, všetko zlo na svete sa vynorí v plnej sile? Viete vôbec, kam idete, a čo vás tam čaká?“ Zmocnila sa jej veľká úzkosť a márne som sa ju pokúšal utešiť. Nakoniec predo mnou pokľakla a zaprisahávala ma, aby som nikam nechodil, alebo aspoň deň - dva s odchodom počkal. Bolo to celé akési smiešne, ale nebolo mi ľahko pri srdci. No musím splniť úlohu a nemôžem pripustiť, aby mi v tom niečo zabránilo. Zdvihol som ju preto zo zeme, s čo najväčšou vážnosťou jej poďakoval a povedal, že povinnosť je nadovšetko, a už naozaj musím ísť. Utrela si zaslzené oči, z krku sňala krucifix a ponúkla mi ho. Nevedel som, čo mám robiť. Ako príslušník anglikánskej cirkvi som naučený takéto predmety považovať za prejavy modlárstva, no pripadalo mi nevďačné odmietnuť starú pani, ktorá to určite myslela dobre, a bola taká rozrušená. Zrejme postrehla moje pochybnosti, preto mi ruženec zavesila na krk a so slovami: „Pre dobro vašej matky,“

vyšla z miestnosti. Túto časť denníka píšem, kým čakám na dostavník, ktorý, samozrejme, mešká, a krížik mám stále zavesený na krku. Nevieam, či to spôsobili obavy tej starej pani, alebo množstvo strašidelných povier tejto krajiny, ale moju dušu ovládol nepokoj. Ak sa tento zápisník dostane do Mininých do rúk predtým mnou, na tomto mieste sa s ňou rozlúčim. Už prichádza dostavník!

5. MÁJA. HRAD. – Ranné šero sa rozplynulo a slnko už vystúpilo vysoko nad vzdialený obzor, akoby rozstrapatý stromami alebo kopcami. Nie som ospanlivý, a pretože ma nemajú vyrušovať, budem písať, až kým ma nepremôže spánok. Musím zaznamenať veľa čudných vecí, a keďže sa obávam, že ten, kto bude po mne tento denník čítať, by sa mohol domnievať, že som sa pred odchodom z Bistritze zle najedol, radšej svoj obed presne opíšem. Obedoval som to, čo tu nazývajú „zbojnícka pečienka“ – kúsky slaniny, cibule a hovädzieho, okorenené červenou paprikou, napichnuté na ražni a opečené na ohni, veľmi jednoduchým štýlom, podobne ako kónské mäso⁹ v Londýne! Podávané víno bol Zlatý Mediaš, ktorý vyvoláva zvláštne, nie však nepríjemné, trpnutie jazyka. Vypil som len dva poháre, a nič viac.

Keď som nastúpil do dostavníka, pohonič ešte nesedel na kozlíku, a videl som, ako sa zhovára s pani domácou. Očividne sa rozprávali o mne, pretože na mňa chvíľami vrhali udivené pohľady, a niektorí z ľudí, sediaci na lavičke pred dvermi – pre ktorú tu majú príznačný názov „klebetáreň“ – načúvali, a potom na mňa ľútostivo hľadeli. Počul som, že dookola opakujú akési nezrozumiteľné slová, a pretože bolo v dave veľa rôznych národností, vytiahol som z cestovnej tašky viacjazyčný slovník a vyhľadal ich. Musím priznať, že ma nepotešili, pretože medzi nimi boli „ördög“ – satan, „pokol“ – peklo, „stregoica“ – striga, „vrolok“ a „vlkoslak“ – obidve znamenajú to isté, jedno je slovenské a druhé srbské označenie vlkolaka alebo upíra. (Pozn., musím sa grófa na tieto povery opýtať.)

Zástup, ktorý sa zhromaždil okolo hostinca, medzitým poriadne vzrástol, a keď sme odchádzali, všetci sa prežehnávali a naťahovali ku mne dva prsty. S určitými ťažkosťami sa mi podarilo presvedčiť jedného spolucestujúceho, aby mi prezradil, čo to znamená; spočiatku váhal, ale keď zistil, že som Angličan, mi vysvetlil, že je to kúzlo proti zlým duchom, alebo ochrana proti urieknutiu. Nebolo mi to veľmi príjemné, pretože som sa práve vydal na cestu do neznáma, na stretnutie s cudzím človekom, no všetci vyzerali takí dobroprajní, takí láskaví a smutní, že som sa neubránil dojatiu. Z pamäti mi asi nikdy nevymizne posledný pohľad na dvor hostinca a dav malebných, prežehnávajúcich sa postáv, stojacich okolo širokej klenby vchodu, za ktorým bolo vidieť bohaté kroviská oleandrovníkov a pomarančovníkov vyrastajúcich zo zelených kvetináčov, rozostavaných uprostred dvora. Potom náš pohonič, ktorého široké ľanové nohavice zakrývali celý predok kozlíka – volajú ich „gace“ –, švihol dlhým bičom nad hlavami štyroch malých koní, zapriahnutých vedľa seba, a vydali sme sa na cestu.

Krásna krajiny, ktorou sme prechádzali, onedlho rozptýlila moje pochmúrne myšlienky; keby som však ovládal jazyk, alebo skôr jazyky, ktorými hovorili moji spolucestujúci, možno by sa mi ich nepodarilo tak ľahko zbaviť. Pred nami sa pomaly roztváral kraj plný hôr a lesov, s týčiacimi sa strmými kopcami korunovanými stromovými hájikmi, alebo statkami a slepo zalomenými ukončeniami ciest. Všade naokolo bolo ohromujúce množstvo kvitnúcich ovocných stromov – jabloní, hrušiek, čerešní a zelená tráva pod tými stromami bola posiatá pestrofarebnými lupeňmi kvetov. Pomedzi tieto smaragdové kopce, ktoré tu nazývajú „Mittel Land“, sa pozdĺž trávinatej krivky vinula naša cesta, občas akoby zablokovaná zježenými vrchovcami borovíc, ktoré tu a tam lemovali úbočia ako jazyky plameňov. Cesta bola hrboľatá, no zdalo sa, že po nej letíme s horúčkovitým chvatom. Vtedy som nechápal,

čo znamenalo toto náhlenie, ale pohonič bol zjavne odhodlaný nestrácať čas a dôjsť do priesmyku Borgo čo najskôr. Povedali mi, že táto cesta je v lete výborná, no po zimných snehoch ju ešte neopravili. V tomto ohľade sa líšila od zvyčajných povrchov karpatských ciest, ktoré tu podľa dávnych tradícií ani nemajú byť udržiavané v dobrom stave. Starí hospodári¹⁰ ich nechceli opravovať, aby si Turci nemysleli, že privolávajú cudzie vojská a urýchľujú tak vojnu, ktorá tu skutočne neustále hrozila.

Za zelenými, mierne sa zvažujúcimi kopcami „Mittel Landu“ sa dvíhali monumentálne úbočia hôr až k ohromujúcim strminám samotných Karpát. Týčili sa vpravo aj vľavo okolo nás a oslepujúca žiara popoludňajšieho slnka zvýrazňovala úžasné farby tohto krásneho pohoria; tmavomodrého a fialového v tieňoch vrcholov, zeleného a hnedého tam, kde sa stretávala tráva so skalami a donekonečna sa tiahnucimi ostrými útesmi, strácajúcimi sa v diaľke, kde sa už velebne vypínali zasnežené štíty. Hory boli miestami rozoklané veľkými trhlinami, v ktorých sa v žiari zapadajúceho slnka trblietali biele vodopády. Vo chvíli, keď sme uháňali po klukatej ceste okolo úpätia akéhosi kopca, sa pred nami roztvoril výhľad na majestátny, snehom pokrytý vrchol hory, ktorá akoby vyrastala priamo z našej cesty.

Jeden z cestujúcich sa mi dotkol ramena:

„Pozrite! Isten szék!“ – „Božie sedlo!“ – a bohabojne sa prežehnal.

Ako sme stúpali nekonečnými serpentínami a slnko za nami klesalo stále nižšie a nižšie, začali sa okolo nás zakrádať večerné tiene. Zasnežené vrcholy hôr akoby zdržiavali západ slnka a odrážali studenú, ružovú žiaru. Z času na čas sme prechádzali okolo Čechov a Slovákov, oblečených v malebných krojoch a s lútosťou som si všimol, že väčšina z nich má hrvoľ. Popri ceste stálo veľa krížov, a keď sme ich tryskom obchádzali, všetci moji spolucestujúci sa prežehnávali. Tu i tam klačal pred kaplnkou nejaký

sedliak, alebo dedinčanka, ale ani sa za nami neobzreli; vo svojom zbožnom rozjímaní zrejme nemali oči ani uši pre vonkajší svet. Videl som tu veľa vecí, ktoré boli pre mňa nové: napríklad stohy sena na stromoch, nádherné hájiky smutných vrúb s bielymi konármi žiariacimi ako striebro v záplave zeleného lístia. Inokedy sme predbehli rebrinák – obyčajný sedliacky vozík – s dlhou, hadovitou kostrou, upravenou tak, aby zvládla hrboľatú cestu. Na nej vždy sedela skupinka domov sa vracajúcich sedliakov, Čechov v bielych a Slovákov vo farebných ovčích kožuchoch, pričom tí druhí sa opierali o dlhé poriská svojich valašíek. Slnko už pomaly zapadalo, začalo sa veľmi ochladzovať a rastúce šero akoby splynulo s tmavými tieňmi lemujúcimi obrysy stromov, dubov, bukov a borovic, ale v údoliach, ktoré pretínali úbočia kopcov, sa na pozadí čerstvo napadaného snehu ešte stále vynímali tmavé jedle. V miestach, kde cesta pretínala borovicové lesy sa zdalo, že nás ich temnota úplne pohltí a veľké chumáče hmly, ktoré tu a tam zahaľovali stromy, vytvárali prapodivný a ponurý efekt. Keď strašidelné oblaky vytvorili v zapadajúcom slnku tajuplné obrazce, oživilo to moje spomienky na pochmúrne predstavy, ktoré sa zrodili v dnešný večer. Niekedy boli kopce také strmé, že napriek náhleniu nášho pohoniča mohli kone postupovať iba veľmi pomaly. Chcel som zoskočiť a poprechádzať sa, ako to robievame doma, ale pohonič o tom nechcel ani počuť. „Nie, nie,“ vravel, „tu sa nesmiete prechádzať, vlci sú príliš rozbesnení,“ a potom dodal čosi, čo zjavne myslel ako odstrašujúcu a vtipnú poznámku – pretože sa rozhlíadol po ostatných a hľadal súhlasné úsmevy – „takých vecí si ešte užijete, kým pôjdete spať.“ Zastavil len na krátku chvíľu, aby zažal lampáše.

Po zotmení začalo medzi cestujúcimi narastať neurčité napätie, jeden po druhom sa pohoničovi prihovárali a pobádali ho k väčšej rýchlosti. Povzbudzujúcimi divokými výkrikmi a neľútostným šviháním biča sa snažil

kone prinútiť k ešte väčšiemu vypätiu. Potom som v temnote pred nami uzrel fliačik akéhosi šedivého svetla, akoby sa medzi kopcami rozsvietila úžľabina. Vzrušenie medzi pasažiermi vzrástlo, šialený dostavník sa rozhojdal na svojich širokých kožených popruhoch a kolísal sa ako loď hodená na rozbúrené more. Musel som sa pevne držať. Cesta už bola rovnejšia a zdalo sa, že po nej letíme. Zrazu sa k nám hory priblížili a zamračili sa na nás; vchádzali sme do priesmyku Borgo. Jeden po druhom mi cestujúci začali núkať dary a vnucovali mi ich s takou úprimnosťou, že sa nedali odmietnuť. Boli čudné a neobvyklé, no každý z nich bol venovaný v dobrej viere, s láskavým slovom a požehnaním a s tou podivnou zmesou ustrašených pohybov, ktoré som už videl pred hotelom v Bistritzi – znamením kríža a ochrany proti uhranutiu. Potom sme uháňali ďalej, pohonič sa nahol dopredu, cestujúci sa vykláňali po oboch stranách dostavníka a dychtivo hľadeli do tmy. Asi sa dialo niečo nesmierne vzrušujúce, alebo to všetci očakávali, ale ani jeden zo spolucestujúcich mi na moje otázky nedal uspokojivú odpoveď. Napokon sme pred sebou uvideli východný koniec priesmyku. Nad hlavami sa nám valili tmavé mraky a vo vzduchu sa vznášala mohutná, ťaživá predzvesť búrky. Vyzeralo to, akoby pohorie oddeľovalo dve rozdielne atmosféry, a my sme sa dostali do tej búrkovej. Ja som sa už rozhliadal po bričke, ktorá ma mala dopraviť ku grófovi. Čakal som, že v nasledujúcom okamihu pretnú tú čierňavu svetlá lampášov, no všade vládla tma. Jediným zdrojom svetla boli mihotavé lúče lúčov na našom dostavníku a v ich žiari sa dych uštvaných koní zrážal do bielych obláčikov. Teraz už sme pred sebou videli piesčitú cestu, no nebola na nej ani stopa po žiadnom voze. Cestujúci sa stiahli späť a posadali si s výdychmi úľavy, ktorými akoby sa vysmievali môjmu vlastnému sklamaniu. Práve som začal uvažovať, čo mám urobiť, keď sa pohonič pozrel na hodinky a povedal ostatným čosi, čo som takmer nepočul. Hovoril tichým

a hlbokým hlasom; no znelo to ako: „Prišli sme o hodinu skôr.“ Potom sa obrátil ku mne a lámanou nemčinou, ešte horšou, než bola tá moja, povedal:

„Nie je tu nijaký kočiár. Nikto tu na herra nečaká. Poďte teda ďalej do Bukoviny a vráťte sa sem zajtra, alebo pozajtra. Najlepšie až pozajtra.“ Kým hovoril, začali kone erdžať, frkať a vzpínali sa tak divoko, že ich pohonič len s námahou pridržal. Potom sa spoza nás, v spleti výkrikov sedliakov a všeobecného prežehňavania, vyrútila kaleška¹¹ ťahaná štyrmi koňmi, predbehla nás a zastala vedľa drožky. Svetlo mihotavých lúčov našich lampášov dopadlo na tie prenádherné kone. Boli čierne ako uhoľ. Poháňal ich vysoký muž s dlhou hnedou bradou a veľkým čiernym klobúkom, ktorý mu zakrýval tvár. Obrátil sa k nám a zahliadol som iba dvojito veľmi jasných červených očí. Asi to bol optický klam, ktorý spôsobilo svetlo našich lúčov.

„Dnes si sa akosi poponáhľal, priateľ môj,“ oslovil pohoniča.

Muž vykocktal odpoveď: „Anglický herr sa veľmi ponáhľal.“

„Asi preto si mu odporučil, aby pokračoval ďalej do Bukoviny. Mňa neoklameš, viem všetko a moje kone sú rýchle.“ Pri týchto slovách sa usmial a svetlo mu ožiarilo prísne ústa s nápadne červenými perami a ostro vyčnievajúcimi zubami, bielymi ako slonovina. Jeden zo spolucestujúcich pošepkal susedovi verš z Bürgerovej „Lenory“:

„Denn die Toten reiten schnell“¹²

Cudzinec tieto slová zrejme začul, pretože sa žiarivo usmial. Cestujúci sa odvrátil, vystrčil dva prsty a prežehňal sa. „Podaj mi herrovu batožinu,“ povedal neznámy. S nezvyčajnou ochotou naložili moje kufre. Pretože kaleška stála hneď vedľa dostavníka, vystúpil som bočnými dvierkami. Cudzí pohonič mi pritom pomáhal a rukou mi zovrel rameno oceľovým stiskom. Musel mať neuveriteľnú silu. Bez slova sa chopil oprát, kone sa otočili a my